

EIOPA bežné použitie
EIOPA-BoS-19/040 SK
19. február 2019

Odporúčania pre odvetvie poisťovníctva v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie

Odporúčania

Úvod

1. V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) č. 1094/2010¹ (nariadenie o orgáne EIOPA) EIOPA vydáva odporúčanie pre odvetvie poisťovníctva v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie.
2. Odporúčania sú založené na smernici 2009/138/ES² (smernica Solventnosť II), smernici (EÚ) 2016/97³ (smernica o distribúcii poistenia, IDD) a usmernení EIOPA a iných relevantných nástrojoch EIOPA.
3. Odporúčania nadväzujú na súbor stanovísk, ktoré EIOPA vypracovala na účel konzistentného vykonávania dohľadu v záležitostiach týkajúcich sa dôsledkov vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie.
4. Vystúpenie sa uskutoční k dátumu nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo, ak sa k nej nedospeje, dva roky od oznámenia Spojeného kráľovstva, 30. marca 2019, za predpokladu, že sa neprijme rozhodnutie o predĺžení tohto dvojročného obdobia.
5. Ak Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ bez ratifikácie dohody o vystúpení, 30. marca 2019 sa stane treťou krajinou a poisťovne a distribútori zo Spojeného kráľovstva prídu o svoje právo podnikáť vo všetkých členských štátoch prostredníctvom pobočky alebo na základe slobody poskytovania služieb. Okrem toho sprostredkovatelia zo Spojeného kráľovstva, ktorí nie sú licencovaní v EÚ27, už nebudú môcť vykonávať sprostredkovateľské činnosti v EÚ27.
6. EÚ a Spojené kráľovstvo rokovali o návrhu dohody o vystúpení, ktorá obsahuje prechodné obdobie po vystúpení, počas ktorého by Spojené kráľovstvo zostalo súčasťou jednotného trhu. Schválenie návrhu dohody o vystúpení je v tejto fáze neisté. Európska rada vyzvala 13. decembra 2018, aby sa na všetkých úrovniach zintenzívnila práca v oblasti pripravenosti na dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva, a to s ohľadom na všetky možné scenáre.⁴
7. V článku 41 ods. 4 smernice Solventnosť II sa vyžaduje, aby poisťovne prijali primerané kroky na zabezpečenie neprerušenia a pravidelnosti výkonu svojich činností vrátane vypracovania záložných plánov⁵. EIOPA vydala 21. decembra 2017 stanovisko⁶, v ktorom vyzvala príslušné orgány, aby

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 48 – 83).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1 – 155).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 26, 2.2.2016, s. 19 – 59).

⁴ Pozri závery z mimoriadneho zasadnutia Európskej rady (článok 50) 13. decembra 2018, odsek 5 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/sk/pdf>).

⁵ Stanovisko EIOPA o kontinuite poskytovania služieb v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie (EIOPA-BoS-17/389).

⁶ Pozri oznámenie EIOPA z 5. novembra 2018, <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance.aspx>

zabezpečili, že poisťovne vykonávajúce cezhraničnú činnosť vypracujú realistické záložné plány, v ktorých budú stanovené opatrenia, aby sa zabránilo poisťovacej činnosti bez povolenia a zabezpečila kontinuita poskytovania služieb po vystúpení Spojeného kráľovstva a aby tieto opatrenia vykonali. Opatrenia, ktoré môžu poisťovne uskutočniť v Spojenom kráľovstve, zahŕňajú presun portfólií cezhraničných záväzkov na poisťovňu usadenú v EÚ27 a založenie pobočiek z tretích krajín v EÚ27.

8. Mnohé poisťovne zo Spojeného kráľovstva, ktoré sa nachádzajú v Spojenom kráľovstve alebo Gibraltári, najmä s rozsiahlou cezhraničnou činnosťou v EÚ27, podnikli opatrenia a prijali krízové opatrenia. K novembru 2018 však 124 poisťovní zo Spojeného kráľovstva a z Gibraltáru, ktoré predstavujú 0,16 % celkovej poisťovacej činnosti v EHP30, malo zavedené nedostatočné plány alebo nemalo zavedené záložné plány na zabránenie poisťovacej činnosti bez povolenia a na zabezpečenie kontinuity poskytovania služieb po vystúpení Spojeného kráľovstva⁷ z Európskej únie. Dotknuté podniky majú 9,1 milióna poistníkov a poistné záväzky vo výške 7,4 miliardy EUR. Väčšina činnosti (s poistnými záväzkami vo výške 5,4 miliardy EUR) sa týka zopár neživotných poisťovní v Spojenom kráľovstve. Len 3 % potenciálne dotknutých poistníkov má uzavretú zmluvu so životnými poisťovňami. Zvyšnú časť činnosti tvoria prevažne záväzky s nízkou hodnotou a krátkym trvaním. Celkovo 75 % dotknutých poistných zmlúv patrí do portfólií s priemerným predpísaným poistným menej ako 100 EUR ročne. V priemere je zostávajúce obdobie platnosti záväzkov v prípade 76 % poistných zmlúv kratšie ako dva roky. Táto situácia sa týka viacerých členských štátov EÚ27 a niektoré z nich sú osobitne dotknuté z hľadiska počtu poistníkov s existujúcou cezhraničnou zmluvou.
9. Všeobecným cieľom týchto odporúčaní je posilniť konvergenciu a jednotné prístupy k dohľadu v zaobchádzaní s poisťovňami a distribútormi zo Spojeného kráľovstva v rámci členských štátov stanovením usmernení o uplatňovaní existujúceho právneho rámca so zohľadnením dohôd medzi protistranami v EÚ a mimo nej.
10. Tieto odporúčania sa uplatňujú aj so zreteľom na poisťovne a distribútorov usadených v Gibraltári.
11. Tieto odporúčania sú určené príslušným orgánom. Bez ohľadu na skutočnosť, že v konkrétnych ustanoveniach sú opísané povinnosti, ktoré majú plniť poisťovne a sprostredkovatelia, sa tento dokument nemá vykladať tak, že ukladá akékoľvek priame požiadavky na uvedené finančné inštitúcie. Od finančných inštitúcií sa vyžaduje, aby dodržiavali rámec dohľadu alebo regulátorne požiadavky, ktoré uplatňuje ich príslušný vnútroštátny orgán.
12. Pokiaľ nie sú pojmy vymedzené v týchto odporúčaníach, ich význam je vymedzený v právnych aktoch, na ktoré sa odkazuje v úvode.
13. Odporúčania sa uplatňujú od dátumu, od ktorého sa zmluvy podľa článku 50 ods. 3 *Zmluvy o Európskej únii* pre Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve prestanú uplatňovať.

Odporúčanie 1 – Všeobecný cieľ

14. Cieľom príslušných orgánov pri zaobchádzaní s cezhraničnou činnosťou poisťovní zo Spojeného kráľovstva má byť minimalizácia ujmy poisťníkov a oprávnených osôb, a to na základe príslušných zákonov EÚ a vnútroštátnych zákonov.

Odporúčanie 2 – Riadne ukončenie

15. Príslušné orgány majú uplatniť právny rámec alebo mechanizmus na zjednodušenie riadneho ukončenia činnosti, ktorá sa stala nepovolenou, alebo majú od poisťovní vyžadovať, aby bezodkladne podnikli všetky potrebné opatrenia, aby získali povolenie podľa práva Únie.
16. Príslušné orgány majú zabrániť tomu, aby podniky zo Spojeného kráľovstva uzatvárali nové poistné zmluvy, obnovovali alebo predlžovali poistné zmluvy, zvyšovali alebo prehodnocovali poistné krytie už existujúcich poistných zmlúv v ich jurisdikcii, pokiaľ nemajú povolenie na vykonávanie týchto poisťovacích činností podľa práva Únie. Tým nie sú dotknuté práva poisťníkov uplatniť opciu alebo právo v existujúcej poistnej zmluve na získanie svojich dôchodkových dávok.
17. Príslušné orgány majú vynaložiť maximálne úsilie na vykonávanie dohľadu nad cezhraničnou činnosťou poisťovní zo Spojeného kráľovstva vo svojich jurisdikciách. Dohľad má zahŕňať dohľad nad dodržiavaním platnej legislatívy a, v spolupráci s dozornými orgánmi v Spojenom kráľovstve, vhodný dohľad nad príslušnými prudenciálnymi aspektmi cezhraničnej činnosti vrátane finančnej situácie podniku zo Spojeného kráľovstva. Dohľad má byť rizikovo orientovaný a zohľadňovať proporcionalitu.

Odporúčanie 3 – Licencovanie pobočiek z tretích krajín

18. V súlade s článkom 162 smernice Solventnosť II môžu poisťovne zo Spojeného kráľovstva požiadať o povolenie na vykonávanie cezhraničnej činnosti prostredníctvom pobočky v členskom štáte a zabezpečiť tak, že budú môcť poskytovať služby v rámci cezhraničnej činnosti v danom členskom štáte.
19. Pri posudzovaní toho, či sú splnené právne podmienky na udelenie povolenia takejto pobočke, majú príslušné orgány uplatniť zásadu proporcionality a zohľadniť, že poisťovňa zo Spojeného kráľovstva pred vystúpením Spojeného kráľovstva podliehala požiadavkám regulácie Solventnosť II.
20. Ak by to prispelo k zrýchleniu postupu povoľovania, príslušné orgány majú zvážiť, či neobmedzia povolenie pobočky len na účely ukončenia existujúcich poistných zmlúv.

Odporúčanie 4 – Zánik povolenia

21. Ak právny rámec členského štátu obsahuje ustanovenia o zaobchádzaní s poisťovňami po zániku ich povolenia, ako je uvedené v článku 144 ods. 1 písm. a) smernice Solventnosť II, príslušný orgán by mal zvážiť uplatnenie týchto ustanovení na poisťovne zo Spojeného kráľovstva vo svojej jurisdikcii po vystúpení Spojeného kráľovstva. V takom prípade by príslušný orgán mal

vynaložiť maximálne úsilie, aby zabezpečil účinné presadzovanie uvedených ustanovení v spolupráci s orgánmi dohľadu v Spojenom kráľovstve.

Odporúčanie 5 – Prevody portfólií

22. Príslušné orgány majú umožniť dokončenie prevodov portfólií z poisťovní zo Spojeného kráľovstva do poisťovní v EÚ27 za predpokladu, že sa tieto prevody začali pred dátumom vystúpenia. Na tento účel majú príslušné orgány úzko spolupracovať s orgánmi dohľadu v Spojenom kráľovstve so zohľadnením požiadaviek článku 39 smernice Solventnosť II a ustanovení oddielu 4.2.1. rozhodnutia Rady orgánov dohľadu o spolupráci orgánov dohľadu nad poisťovníctvom členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru z 30. januára 2017 (EIOPA-BoS-17/014). Príslušné orgány majú považovať prevod portfólií za začatý v prípade, že ich orgány dohľadu Spojeného kráľovstva informovali o začatí prevodu portfólií a poisťovňa zo Spojeného kráľovstva uhradila regulačný transakčný poplatok orgánu(-om) dohľadu v Spojenom kráľovstve a určila nezávislého experta pre prevod.

Odporúčanie 6 – Zmena obvyklého pobytu alebo usadenia poistníka

23. Ak poistník s obvyklým pobytom, alebo v prípade právnickej osoby miestom usadenia v Spojenom kráľovstve uzavreli zmluvu o životnom poistení s poisťovňou v Spojenom kráľovstve a následne poistník zmenil svoj obvyklý pobyt alebo miesto usadenia na členský štát EÚ27, príslušné dohľadacie orgány majú pri dohľade zohľadniť, že poistná zmluva bola uzavretá v Spojenom kráľovstve a poisťovňa zo Spojeného kráľovstva v prípade tejto zmluvy neposkytla cezhraničné služby pre EÚ27.

24. Príslušné orgány majú uplatniť rovnaký prístup na zmluvy o neživotnom poistení, ktoré sa netýkajú budov alebo budov a ich zariadenia, alebo vozidiel.

Odporúčanie 7 – Spolupráca medzi príslušnými orgánmi

25. Ak poisťovňa zo Spojeného kráľovstva cezhranične podniká vo viac ako jednom členskom štáte, príslušné orgány v daných členských štátoch majú spolupracovať so zreteľom na dohľad nad touto činnosťou, a to najmä prostredníctvom výmeny nasledujúcich informácií so zohľadnením zásady proporcionality:

- (a) povaha a rozsah cezhraničnej činnosti v ich jurisdikcii,
- (b) opatrenia prijaté alebo plánované podnikom na zabezpečenie riadneho ukončenia cezhraničnej činnosti,
- (c) prijaté opatrenia dohľadu alebo, ak je to vhodné, zamýšľané príslušným orgánom so zreteľom na podnik,
- (d) všetky problémy týkajúce sa konania alebo solventnosti zistené v súvislosti s podnikom.

26. Ak sa to považuje za potrebné, EIOPA môže vytvoriť platformu na spoluprácu pre konkrétny podnik s účasťou dotknutých príslušných orgánov. Príslušné orgány majú vynaložiť maximálne úsilie, aby sa zúčastnili na platforme.

Odporúčanie 8 – Komunikácia smerom k poistníkom a oprávneným osobám

27. Príslušné orgány majú informovať poisťovne zo Spojeného kráľovstva, ktoré cezhranične podnikajú v ich členskom štáte, o požiadavke informovať poisťníkov a oprávnené osoby v rámci zmlúv, ktorých sa dotýkajú dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva, o dôsledkoch na ich práva a povinnosti poisťníkov a oprávnených osôb, pokiaľ ide o tieto zmluvy.
28. Príslušné orgány majú vymazať poisťovne zo Spojeného kráľovstva z vnútroštátneho registra poisťovní po dátume vystúpenia a informovať verejnosť o právnom rámci vzťahujúcom sa na cezhraničnú činnosť poisťovní zo Spojeného kráľovstva.

Odporúčanie 9 – Distribučné činnosti

29. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby sprostredkovatelia a subjekty zo Spojeného kráľovstva, ktoré majú v úmysle pokračovať vo vykonávaní distribučných činností alebo ich začať vykonávať pre poisťníkov v EÚ 27 a týkajúcich sa rizík v EÚ27 po vystúpení Spojeného kráľovstva, boli usadené a zapísané v EÚ27 v súlade s príslušnými ustanoveniami IDD. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby sprostredkovatelia, ktorí sú právnické osoby a sú usadení a zapísaní v Únii, preukázali vhodnú úroveň podnikovej štruktúry so zreteľom na povahu, rozsah a komplexnosť svojej činnosti. Títo sprostredkovatelia musia vykazovať aj určitú činnosť a nemajú byť iba akýmsi obalom bez obsahu. Okrem toho musia spĺňať podmienky odbornej spôsobilosti a organizačné požiadavky IDD na kontinuálnom základe.

Nie je tým dotknuté právo členských štátov zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve osobitné ustanovenia pre sprostredkovateľov z tretích krajín za predpokladu, že je garantované rovnaké zaobchádzanie so sprostredkovateľmi na príslušnom trhu.

30. Pri posudzovaní toho, či konkrétny sprostredkovateľ alebo subjekt zo Spojeného kráľovstva poskytuje distribučné činnosti v EÚ, príslušné orgány majú zohľadniť, že len konzistentné a jednotné uplatňovanie IDD môže garantovať rovnakú úroveň ochrany pre spotrebiteľov a zabezpečiť rovnaké podmienky v Únii. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby všetci sprostredkovatelia vykonávajúci distribučné činnosti, ktorých cieľom sú poisťníci v EÚ27 a riziká v EÚ27, patrili do rozsahu pôsobnosti IDD.
31. Na tento účel príslušné orgány majú posúdiť každý distribučný model podľa vymedzenia distribučnej činnosti, ako je stanovené v IDD.

Pravidlá dodržiavania odporúčaní a oznamovania

32. Tento dokument obsahuje odporúčania vydané podľa článku 16 nariadenia o orgáne EIOPA. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia o orgáne EIOPA musia príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložiť všetko úsilie na dodržiavanie usmernení a odporúčaní.
33. Príslušné orgány, ktoré dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať tieto odporúčania, ich majú vhodným spôsobom začleniť do regulačného rámca alebo rámca dohľadu.
34. Príslušné orgány do dvoch mesiacov od dátumu vydania týchto odporúčaní potvrdia orgánu EIOPA, či odporúčania dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať, a v prípade, že usmernenia nedodržiavajú, uvedú dôvody.

35. V prípade neposkytnutia odpovede do tohto termínu sa príslušné orgány budú považovať za orgány, ktoré nedodržiavajú povinnosť informovať a táto skutočnosť bude zverejnená.

Záverečné ustanovenie o preskúmaní

36. Tieto odporúčania sú predmetom preskúmania orgánom EIOPA.